

Kannanotto Kansaneläkelaitokselle

Tulkkien työllistyminen huolestuttaa

Viittomakielen tulkkeja valmistuu joka kevät kolmesta eri koulutuspaikasta. Lisäksi vuosittain valmistuu kirjoitustulkkeja sekä puhevammaisten tulkkeja. Heistä tulee tulkkeja, jotka työllistyvät lähes kokonaan Kansaneläkelaitoksen järjestämävastuulla olevasta vammaisten tulkkauspalvelusta. Tulkkauspalvelulain ulkopuolelle jäävät tulkkaukset ovat harvinaisia, eivätkä vaativuutensa vuoksi usein edes suositeltavia vastavalmistuneille, tästä esimerkkinä viranomaisten kustantamat tulkkaukset oikeudessa ja sairaanhoidossa.

Tällä hetkellä uusien työntekijöiden palkkaaminen on mahdollista vain tilanteessa, jossa yrityksellä on vajeusta tulkkiresursseissa kilpailutuksessa tehtyyn tarjoukseen nähden. Tämä vaikeuttaa huomattavasti vastavalmistuneiden ja alalle perhe- tai opintovapaalta palaavien työllistymistä. Kilpailutusehdot hankaloittavat myös vastavalmistuneiden palkkaamista sijaisiksi, sillä vähemmän kokemusvuosia omaava työntekijä vähentää kilpailutusehtojen mukaan yrityksen laatupisteitä ja täten pudottaa yritystä kilpailutusjärjestyksessä alaspäin.

Vastavalmistuneiden nopea työllistyminen tukee ammattitaidon kehittymistä. Jos työpaikan saanti viivästyy kilpailutuksen sääntöjen vuoksi, on uhkana orastavan ammattitaidon heikentyminen ja siirtyminen toiselle ammattialalle. Kilpailutusehdot rajoittavat myös tulkkien mahdollisuutta vaihtaa työnantajaa tai kotipaikkakuntaa kesken kilpailutuskauden, jolloin tulkkipulasta kärsivälle alueelle saadaan lisäresursseja vasta pitkän odottelun jälkeen.

Kuten edeltä ilmenee, tilanne on huolestuttava. Valmistuvien tulkkien työllistyminen on lähes täysin Kelan järjestämän palvelun varassa. Siksi Kelan edustajien kanssa käydyissä keskusteluissa esille tuotu ajatus rekrytointikiellon purkamisesta valmistuvien osalta on mielestämme tulkkauspalvelun järjestämisen kannalta välttämätön. Asiakkaita edustavat järjestöt ovat huolissaan tulkkauspalvelun saatavuudessa olevista alueellisista eroista muun muassa edellä mainituista syistä ja yhtyvät tulkkien huoleen siitä, että palvelun järjestäminen ei ole riittävän joustavaa.

Toivomme, että Kela ottaa asian mahdollisimman pian käsittelyyn ja tiedottaa, mitä tilanteen kehittämiseksi on tehty.

Helsingissä 7.2.2011

Tulkkitoiminnan yhteistyöryhmä

Suomen Viittomakielen Tulkit ry
Suomen Kuurosokeat ry

Kuurojen Liitto ry
Kuuloliitto

sekä

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Axxell

Suomen kirjoitustulkit ry
Suomen Puhevammaisten Tulkit ry
Svenska hörsselförbundet rf